„KŐSZEG és VIDÉKE“ melléklete.

az Otthon

1914. JÚLIUS.

A MI JOGÁSZ-FŐHERCEGÜNK.

A mindennapi élet zajából kedvesen csendül ki egy név: „a mi jogász-főhercegünk“ neve.

A hangsúly a büszkeségünket kifejező szócskán van, mert íme a feledhetetlen Palatinus fiának a dédunokája is szívünk szerint a „mienk“, — a magyar nemzeté, — mint ahogy a „mienk“ az édes apja is örökké, a mienk dicsőült nagyapjának az emléke is.

Pedig nagy szó ám a magyar nemzet szeretete; nagy érteket jelent annak akit, a magyar nemzet egyszer a szívebe fogad. A magyar történelem erről csodákat regél.

És mintha egy ilyen patinás, kedves, amolyan „Vitam et sanguinem!“-féle jelenet elevenedett volna fel újra a budapesti jogi egyetem egyik második emeleti vizsga termében, ahol József főhercegünk idősebb fia, *József Ferenc*, a második jogi alapvizsgát letette.

A szőke, rendkívül kedves megjelenésű, fiatal korához képest nagyműveltségű és művészi tehetségű főherceg katonai nevelője, *Kratochwil* alezredes társaságában jelent meg a nyilvános jogi vizsgán, melynek professzorai *Földes* Béla, *Láng* Lajos és *Kmety* Károly voltak. Az egyetemi ifjuság zsúfolásig megtöltötte a vizsgatermet, — hogy tanuja legyen a nem mindennapi examennek. De ez nem csupán kiváncsiság volt. Valami több, valami értékesebb annál. A magyar ifjúság lelkében ugyanis ott ég az öregek, az ősök vágya és lelkesedése: bárha volna nekünk valakink, akit nagyon szeretni tudnánk . . .

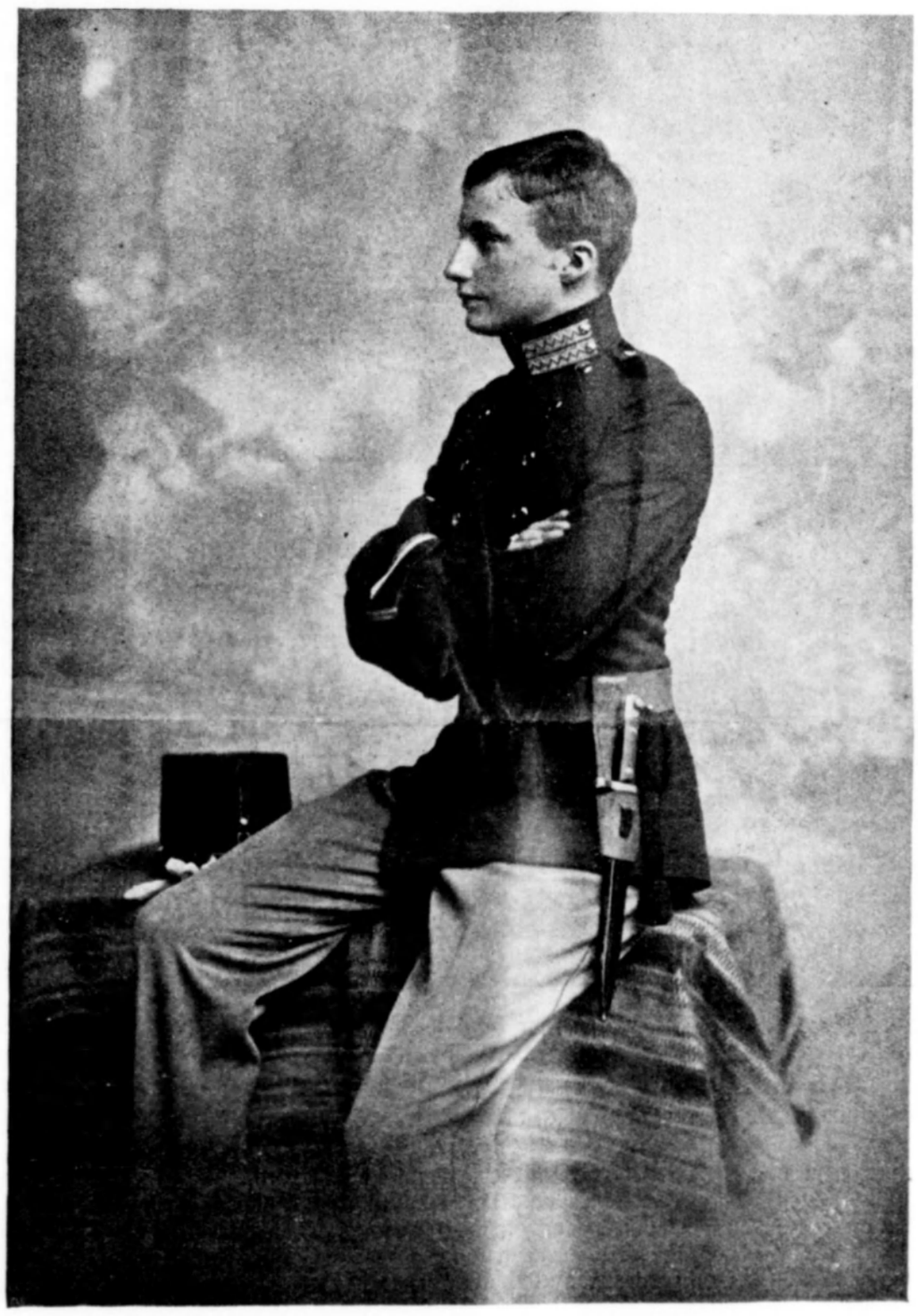

JÓZSEF FERENCZ FŐHERCEG.

És ez a vágy, ez a lelkesedés spontán éljenzésbe tört ki a hallgatóságból akkor, amikor a fiatal főherceg preciz feleleteit a tudós professzorok „egyhangú kitüntetésre“ klasszifikálták.

Ez a magyar szív őszinte megnyilvánulása, amelyről a napi krónikás a következő jellemző sorokat irta meg a fenti alkalomból:

„A diákok egetverő éljenzésben törtek ki, a főherceg kissé elvörösödött, talán a nyári szabadságra gondolt. Néhány lelkesebb jogász pedig a következő felkiáltással igyekezett a főherceget ünnepelni:

— Éljen a mi szeretett, egyetlen főhercegünk!

És ezzel a vizsga véget ért. A főherceg az alezredes társaságában úgy, amint jött, gyalog elsétált.“

És nekünk ez olyan jól esik, hogy így sikerült „a mi“ jogász főhercegünk vizsgája.

FALUSI TÖRTÉNET.

Irta: POLGÁR GÉZA.

Szitáló esőben hajtja a szekerét Csür István a széles országúton; megy az orvosért a városba, mert az asszony nagyon beteg. Az ég borult egészen, de az eső csak nem akar leesni; úgy porzik a levegőben. Amint a szél aztán lódít egyet a levegőn, akkor érzik csak erősen a nedvesség. Siri csend honol az egész rónaságon. Az út mente mindenütt tarló. Itt-ott zöldel még egy tenyérnyi fű, amelynek apró szálain gyöngyszemekhez hasonlóan tündökölnek a fonmaradt vízcseppek, mintha oda permetezték volna. Mintha könnyeznék a szépséges nyár elmultán. Az egész természet búbánatos, méla hangulatot kelt, olyat, hogy az ember a fájó érzestől szinte nyugtalankodik. Belefészkelődik a lelkületébe a komor hangulat metsző fájdalom képében és sehogyan sem tudja onnan kiűzni.

Így halad Csür István; szép, szálas, egészséges alakja összegörnyedt a bánattól; szegény, a kemény télre gondolt és elfeccsirodik a szíve, ha eszébe jut a nagy hideg, amelyik már-már a küszöbön ólálkodik, beteg felesége, három kis gyereke, meg a nagyobbik, a Juliska, az eladó.

Ami élelmet betakarítottak, az bizony kevéske, nagyon csinján kell vele bánni. Pénzecskéje is kevés van és így sokat kell az élen nélkülözni. De csak legjobban sajog a szíve, ha az asszonyra gondol, aki gyönge, akit az az átkozott szárazbetegség kinoz egyre, azért is viszi el az orvost, az asszony óhajtotta, hátha tud rajta segíteni. Ahogy Csür István beért a városba, delet harangoztak. Pedig reggel indult el házalról. Sürgött-forgott a sok nép, vihogva, beszélgetve boldogan és az ő fájdalmát észre nem vette senki. Ahogy az orvos háza elé ért, leszáll a kocsiról, kimarkolt egy csomó szénát, a lovai elé teszi és aztán felenkén bemegy.

— A tekintetes orvos urat keresem, mer hogy az asszony beteg vóna . . . — szól az elébe jövő cselédhez.

— No csak várjon, szomszéd, mindjárt szólok neki, mert éppen ebédel.

— Igönis, kerom alássan — és forgatja a kezében balról-jobbra az ünneplő pörgekalapját. Így telik el egy felóra.

Amikor sokallotta nagyon Csür István a várakozást, felenkén odasompolyog a konyhaajtóhoz.

— Mondok, hogy a tekintetös orvos úr tán már mögebedölt, gyühetne-é? — kérdi nagy félenkén.

Ekkor kinyílt a szobaajtó és dr. Kár Felix orvostudor beszólítja Istvánt.

— Hát mi járatban van, bátyám?

— Beteg az asszony, — véli Csür István

— alássan kéröm az orvos urat, gyünne el hozzá möggyógyitani.

— Aztán mit fájlal az anyjuk?

— Nem az semmit, instállom, csak köhög folyvást, oszt se nem öszik, se nem alszik, ha, egész éccaka olyanokat beszél, hogy azt csak a jó Isten érti mög. Minket meg alig akar mögismerni.

— No jó, majd irok neki orvosságot, csináltassa meg a patikában és adja be kanalankint, háromszor napjában. Az orvosságirásért fizet 2 koronát; az asszony meg majd meggyógyul.

— Értöm, instállom, de ha elgyünne a tekintetös ur, jobban magáhó' terne.

— Sohse higyje azt, bátyám!

— De möghalhat addig, míg az orvosságot mögviszöm! — szól újra és belepirul az arca, amiért a hangjából némi nehezteléstele érzik ki.

— Ne féljen attól, Csür István, hiszen, ha kimennék, több pénzébe kerülne, meg aztán nem hal oly könnyen az asszony, hát csak szaporán elöre.

István aztán nagybúsan kicsomózta a keszkenö sarkából az egy forintot és újra megszólalt:

— Az irásért nem lösz sok egy pengö?!

— Nem alkuszom, — mondta az orvos és elvette a pénzt.

— Áldja mög az Isten a tekintetös urat.

— Magát is, bátyám.

Csür István kiballagott és a szomszédban levö gyógyszertárban megesinaltatta az orvosságot. Beletelt egy negyedórába, míg elkészült. Azért is kifizetett, hosszas sikertelen alku után 40 krajcárt és sietett haza a gyógyszerrel.

Kevés remennyel, busan hajtott aztán hazafelé. Valami nagy nyomást erzett a lelken, amiért nogy nem tudta ravenni az orvost az eljövetelre. De az meg többe került volna; legalább is öt koronába és hogy fizette volna azt meg? Ekkor hirtelen titokzatos öröm lopódzott a szivebe, hogy hát jó lesz az orvosság orvos nélkül is; az asszony meggyógyul tole és igy nagy tehertöl szabadul meg. Kozibük suhintott a lovainak és mintha azok is vigabban repültek volna. Elállt időközben a permetezö eso is és kibújt a tündöklö nap, hötelen fényét szétszórta az esöbelepte rónaságon és az apró csöppekben csillogva töredezett meg minden sugara. A kocsizörgésre fölrebbent egy köricáló varjúcsapat és ott karogott az István feje fölött.

István a maga együgyű eszével elmélkedett a nyomorúságán. De nem hagyta magát elámittatni attól a gondolattól, hogy az asszony meghalhat.

Sőt szépen kiszámezte a fölgyógyulását. Szerette volna nagyon; nem is tudta volna elképzelni a házat asszony nélkül. Keserves gond volt ugyan az asszony betegsége, de a halála rettentö csapás lett volna. Mit csinálna a gyerekekkel?!

A szomszédasszony, Kovács Imréné ugyan jó módban van, özvegy is, takaros is; szép szál fia szereti is a Csür István eladó lányát és ha a beteg asszonyt el találná szólitani az Úristen... bizony a szomszédasszony nélkül alig tudna mit kezdeni.

Megint a feje fölött kóvályogtak a varjak. Megijedt a saját gondolataitól István és igyekezett azokat kiverni a fejéből. A lovai közé csapott, azok nagyott rántottak a szekéren és kisváratra a kapu elé értek.

Csur István mellét valami kinos szorongás fogta el. Nem jött a lánya kaput nyitni, hanem a portájukon nagyon megsokasodott szomszédnépség közül szaladt oda Kovács Gergely, a szomszédasszony fia. Ahogy kaput nyit, meg is szólal:

— Siessék gazd' uram, mer mán nagyon emlöget szegény: itt vót mán a pap is... Hát az orvos hun van?

— Nem gyütt el.

— Mér?

— Adott orvosságot.

István aztán lefelé megy a házba. Szép, egyenes alakja megesuklik, nappiritott arca sápadozik, szinte reszket a felelemtöl. A szomszédok megnyult ábrázattal nyitnak neki helyet. Az asszony, ahogy az urát meglátja, fölemelkedik, nem szól semmit, Csür István meg kiszedi a tarisznyából az orvosságot, amit Kovácsné, a szomszédasszony, István utasitása nyomán kanálba csöpögtet és odanyujt az alig pihegö betegnek. Nem köll neki az orvosság, el is tolja magától, úgy, hogy kibillen a kanál tartalma a dunnára.

— Nem hittad az orvost? — szól az ura felé.

— Nem akart elgyünni, aszonta, hogyha ezt bevöszöd, möggyógyúlsz. Vödd be, lelkö, az isten áldjon mög! — kérlelte darabosan István.

— Mögmérgeztök . . . nem köll! Eredj innen! — és köhögés fullasztotta el a szavát.

Aztán, ahogy lecsendesedett, nyugodtan, lassan, egy szónélkül elaludt örökre . . .

Kovácsné hangos sirásra fakadt, a gyerekek is, Csür István is szétmorzsolta a szemébe gyűlt könnyeket és a hangos sirásra betöduló szomszédokhoz odaszólt:

— Möghalt már szögény, az Isten nyugtassa . . .

•

Az őszi borongás egészen ellepte a tájat. Esős, borús napok váltották föl egymást Csür István tanyáját is nagy bűbánat ülte meg, amelyben, mint őszi napsugár, némi verőfényt mégis belopott a Kovácsné kacagása.

Incselkedett Istvánnal, aki már nem is haragudott érte, hisz', ha ő nincs, hát el se tudja temetni tisztességgel az asszonyát, aki pedig áldott jó lélek volt . . .

Ormósváczai Heinrich Ferenc
m. kir. udvari tanácsos, a kiállitási végrehajtó bizottság elnöke.

Lánczy Leo v. b. t. t.,
főrendiházi tag, a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöke, a kiállitási bizottság elnöke.

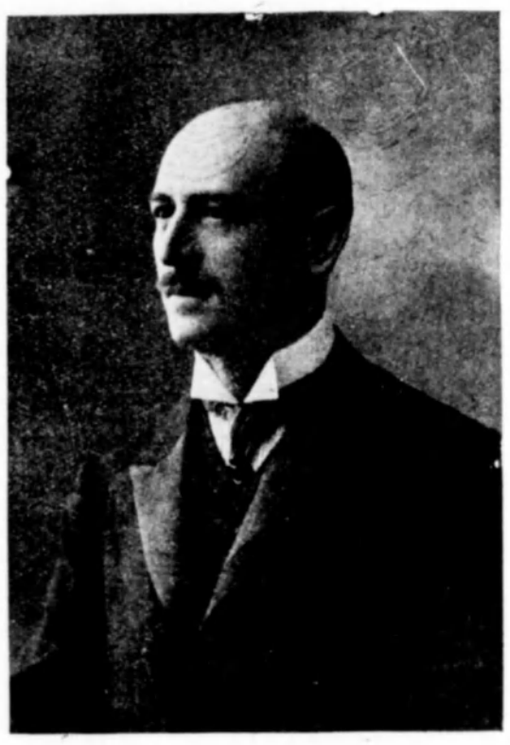

Zwack Ákos
kereskedelmi tanácsos, a kiállitás ügyvezető igazgatója

A BORÁSZATI ÉS PINCEGAZDASÁGI GÉPEK ÉS ESZKÖZÖK KIÁLLITÁSA IGAZGATÓI.

1 kg. Zománclakkfesték. . K 1·50
1 „ Padlózománc . . . . „ 1·50

ZOMÁNCLAKKFESTÉK

120-féle szinben kapható. Alkalmazható fa, kő, lém, ajtók, ablakok, szoba-padlók és konyhafal befestésére, bármilyen régi bútorokat teljesen újra lehet festeni, festendő tárgyaknak csodaszép zománcozott felületet kölcsönöz, mindenki által könnyen és biztosan festhető, dobozokhoz a használati utasitás mellékelve van. — SZINES ÁRJEGYZÉK INGYEN.

KAPHATÓ:

Csikós Lászlónál

BUDAPEST, VI. KER., SZONDY-UTCA 22. Ó.

Hungária Általános Biztositó Részvénytársaság

Telefon: 153-98, 2-11, 2-12

Központi irodák: Budapesten, VII., Károly-körút 3. sz. az intézet székházában.

Részvénytőke	6,000 000 korona
Biztonsági alapok 1913. év végén körülbelül.. ..	22,000.000 korona

Kartellen kivül
Előnyös feltételek és olcsó dijak mellett kot:
Elet-, tüz-, baleset-, szavatosság-, betöréses lopás elleni-, üveg-, jég- és állatbiztositást.

KALOCSA ÚJ ÉRSEKE.

— Az installáció alkalmából. —

A nagy történelmi multu kalocsai érseki trón nem árva többé. Tizenhat hónapon keresztül — amióta Csernoch János kalocsai érsekből lett Magyarország hercegprimása — betöltetlen volt Kalocsa érseki széke, mignem május 3 ikán a király kegye Várady L. Árpád püspököt tüntette ki ezzel a magas egyházi méltósággal. És ez a királyi kegy a katolikus egyházfejedelmek egyik legérdemesebbikére esett, aki valóban a Krisztus tanítása szerinti papja vallásának, aki tizenhat éven keresztül nagy elfoglaltságú miniszteriális munkálkodása mellett, 1895. óta mint kultuszminiszteri osztálytanácsos, majd 1905. óta mint miniszteri tanácsos és minden jelentősebb szociális vagy hitbuzgalmi mozgalomban részt vett. Markáns alakja mindenütt látható volt, ahol a kultura terjesztéséről tanácskoztak vagy a szegények, az elhagyottak és a nyomorgók gondjainak enyhítéséről volt szó. A fővárosi és országos charitativ intézmények vezetői tudják legjobban Kalocsa új érsekéről, hogy soha sem fordult hozzá senki tanácsért, pártfogásért vagy anyagi segítségért, hogy ne teljesitette volna kérését. De Várady L. Árpád, hivatásához méltóan, nem azért tett jót vagy segitett valakin, hogy őt azért nyilvánosan aposztrofálják. Szinte félt a publicitástól; a jót magáért a jóért cselekedte és mert ez jól esett nemesen érző lelkének. Azért nem állott az ő neve állandóan a fórumon, ahol a népszerűséget hajhászszák, mert a munkától erre nem ért rá. De Kalocsa egyházmegyéjének népe a napokban történt intronizalása alkalmával nagyszabású tüntetésével és fényes keretű hódolatával megmutatta, hogy ismeri és méltányolja főpapjának nagyszabású kvalitásait és fejedelmi rátermettségét.

VÁRADY L. ÁRPÁD
kalocsai érsek.

Az új érsek Temesvárott született 1865-ben. Teológiai tanulmányainak befejezése után csakhamar vezető pozicióba került a kultuszminiszteriumban. 1898-ban cikádori apát, 1899-ben a csanádi székeskáptalan kanonokja, 1902-ben sebenicoi címzetes püspök, 1905-ben pedig miniszteri tanácsos lett, 1908-ban érdemei elismeréseül a Ferenc József-rend középkeresztjét kapta, a csillaggal, 1911. március 18-án győri püspökké nevezte ki a király, ahonnan most Tomori, a „büszke vezér" érseki székére emelték.

ERDÉLYI RIADÓ.*

Nincs vége még a nagy honfoglalásnak,
Határkő csak az első ezerév!
A győztesek új ellennel csatáznak,
Uj fenyben úszik sok új hősi név.
Mit ősapáink karddal küzdve kezdtek,
Most elvégezzük vért nem ontva mi.
Ők hármas bércet, négy folyót szereztek,
Nekünk szíveket kell hódítani.

Előre hát! A zászló már kibontva,
Halljak meg milliók szent jelszavát:
Ahol vihar van, vész harangja kongja,
A béke csöndjén lágyan szálljon át;
Keljen visszhangra minden magyar ajkon,
Hozsánna várja völgyön és hegyen,
Harsogja ihlettől reszketve lantom:
A szív, a nyelv itt csak magyar legyen!

Ki jobb kezet nyújt, nem dacolva vélünk,
Az asztalfőn kerüljön jó helye;
Elelje át igaz testvéri szívünk,
És minden kincsét ossza meg vele.
Vezessük őt az átdott Kánaánba.
Avassuk őt magyarrá, ha belép:
A bőség trónján tündökölni látva
Imádja a magyarok Istenét!

De aki ádáz gyűlöletet vezérel,
Tiporjuk össze irgalmatlanul
Frigyünk virágát ne áztassa vérrel.
Vesszen ki, ha szeretni nem tanul.
Ki aknát ás alattunk olthatatlan,
Mérgébe fojtsuk véglehelletét
Hogy földet rázó, villámos haragban
Érezze a magyarok Istenét.

S ne csak sereggé toborzott rajonók
Vivják a bátor, hódító tusát
Az igézet minden magyar hazandót
Halhatatlan erővel hasson át.
Vigyen minden kéz a nagy epitethez
Egy összetartó kicsi porszemet;
Az áldozat — ha lángja tiszta — kedves,
Csak gyújtsa meg az égő szeretet.

A munka mellett izzadó szegények
S a földi mennyet élvező urak,
Kik pörben élnek s akik összeférnek:
E célhoz járjanak mind egy útat.
S ti nők, magyar nők, nemes érzelemnek
Forrásai, legelől menjetek!
Ne adjatok szép szót, csókot, szerelmet,
Csak annak, aki ott küzd veletek.

Előre hát, Erdély hívó szavára,
Szent küzdelem fölkent vitézei!
Tűzzük fel a zászlót a vár fokára.
Csatánkat nem lehet elveszteni!
Már kél a nap, már ébred a homályban
A szebb jövő, melyet ma köd takar:
Azt vallja nyelv, szív majdan e hazában:
Csupán egy nemzet él itt, — a magyar!

RUDNYANSZKY GYULA.

* A közelmultban elhunyt nagy költőnknek aktuálissá lett szónyörű költeménye.

Hotel „METEOR" Szálloda BUDAPEST VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 6. SZ.

A főváros legmodernebb és legkényelmesebb családi szallója, a pályaudvarok középpontján. — Legfűtés, litt éjjeli- és nappali szolgálattal, fel- és lehozatallal. — Szalonok és társalgók. — Egyágyas szobák 3 K 60 f.-től. Kétágyas szobák 5 K 40 f.-től fűtés, világitás és pontos kiszolgálással együtt. — Havi szobák 90 K-tól. — Törzsvendégeknek és több napi tartózkodóknak engedmény. Küldöttségek és társas utazóknak különös kedvezmény.

MAROSI ZSIGA és FIA

AZ EGÉSZSÉG TEMPLOMA.

A régi rómaiak s a görögök tudvalevőleg több istenben hittek s azok valamennyiének remeknél-remekebb templomokat építettek, melyekben az illető istenség oltára állott. A régi klasszikus remekművű szobrok itt adtak tápot a teremtő géniusznak, hogy csodásnál-csodásabb remekművekkel gazdagítsák a halhatatlan művészetet.

A modern ember egyistent hívő templomot csak az Örökkön-Egynek állít. Ám szereti a régi mythoszt s a szines képek, melyek a régi klasszikus valláshoz fűződnek, még a legmodernebb ember lelket is kellemesen érintik.

Mármost, ha cikkünk címéül: „Az egészség templomát" írtuk, nem a régi mythosz feltámadásának egyik megnyilvánulását akarjuk szóvá tenni, hanem a modern ember művészetének s tudásának dythirámbusát óhajtjuk zengeni akkor, amikor a fővárosban egy új intézményt adtak át rendeltetésének, egy hatalmas, gyönyörű palota kapui tárultak ki az emberiség előtt. Akik ebbe a nemesvonalú, művészien méltóságos épületbe belépnek — nem a könnyű szórakozásnak, mulatozásnak egygyel megszaporodott alkalmát találják, hanem az idegek nyugalmat, a test és lélek pihenését, a munkában, az élet harcában, megviselt szervezet megújhodását, az életerők növekedésének a lehetőségét lelik fel, a külsőségeiben is gyönyörű, reneszánszstilű palotában, az egészség templomában.

Minden budapesti ember emlékezik arra a kicsi, de országoshirű vízgyógyító intézetre, amely a Szentkirályi-utca elején évtizedeken keresztül állott. A kicsiny épületben, a szerény falak között az évek folyamán száz és százezer ember nyert enyhülést és gyógyulást, akik azután országszerte elvittek az áldástosztó intézet hírét. Egyszer azután eltűnt a szerény épület, hogy helyet adjon a szomszédos Vas-utcában, egy új, hatalmas, szép épületnek, mely új otthont adott a saját falain túlnőtt intézetnek.

Ez öt évvel ezelőtt volt s azóta a fejlődés újabb bámulatos korszaka következett. A szentkirályi-utcai kis intézet hiába költözött át a vas-utcai óriás palotába, csakhamar az is kicsinek bizonyult, a jelentkezők számához elégtelennek s újból szükségessé vált a szentkirályi-utcai telep, amelyen megépült a dr. Pajor szanatoriumának e kiegészítő része, maga is négyemeletes, remek palota.

Ennek a pompás épületnek a megnyitását bátran mondhatjuk a magyar kultura ünnepének. Ahol a szenvedőket a gondoskodásnak ilyen pazarló bőségében részesítik, ott erős és emberséges kulturának kell virágoznia. Mert a szórakozás számára itt is építenek nagyszerű palotákat, képpel, szoborral, márvánnyal ékeset, ahol a civilizációnak még csak a legkezdetén vannak, de arra, hogy a beteg embernek javát és örömét keressék a legfeltűbb gonddal, arra csak a legműveltebb nemzetnél látni példát.

Aki járt Londonban, Berlinben, sőt akár csak Becsben is, a nagyszerű múzeumok, képtárak, színházak mellett kétségtelenül észrevette a csodásan szép, pazarul épített, tökéletes kórházakat és főkép szanatoriumokat is, amelyek külsőségeikben méltán versenyeznek egy-egy művészi galléria szépségeivel és harmoniájával.

Nálunk is alakultak egyes kisebb, speciális gyógyintézetek, de hogy egyetlen óriási palotában egyesüljön minden, ami kényelem-gyógyeszköz és gép, csodás szer az orvosi tudás, az operálás művészete és a modern higienia technikája felfedezett — arra dr. Pajor előtt senki vállalkozni nem tudott, nem merészkedett. Ő is csak akkor, amidőn több évtizedes tapasztalás után meggyőződött arról, hogy gyógyintézetének nemcsak a fővárosban, de az ország minden részében vannak hívei, ragaszkodó páciensei és az orvosi karban — ajánlói, hívei.

A szanatoriumnak az a része, mely a Vas-utcában van, már nem szorul ismertetésre, még kevésbbé bemutatásra. Ismerik Budapesten, az egész országban, de sőt a külföldön is és éppen nem tartozik a ritka esetek közé, hogy kiváló bécsi professzorok is az intézet nagyszerűen felszerelt operáló termeiben végezzenek el egy-egy műtétet. Amikor a nemzetközi orvoskongresszus alkalmával Budapesten jártak, a világ legjelesebb orvostudósai meglátogatták a főváros nevezetességei között a szanatoriumot is. Hogy mennyire hízelgő volt vélekedésük, felesleges hangoztatni.

Érdemes azonban és tanulságos, de szükséges is beszélni a Szanatoriumnak a másik feléről, amely most épült a szentkirályi-utcában.

Az új, gyönyörű épület, amely Pajor igazgató orvosi és tudományos eszméi alapján Hültl műegyetemi tanár művészi tervei szerint épült főképen arra szolgál, hogy benne anyai örömöket váró asszonyok találjanak elhelyezést, ápolást és orvosi segítséget nehéz pillanataikban. A szokás, hogy ilyenkor a gondozásra szorultakat szanatoriumban helyezzek el és az a meggyőződés, hogy ez így a leghelyesebb — mindinkább kezd terjedni Budapesten s fokozott mértékben az egész országban is. A külföldön már régtől fogva így van, mert ott rájöttek, hogy ennek a súlyos problémának az a legbölcsebb és egyúttal a leggazdaságosabb megoldása is. Még ha a természet különös kedvezéséből minden a legsimábban végződik is, akkor is tömérdek pénzbe kerül, ha ez a szűk és erre a célra kevéssé alkalmas lakásban történik. Ha pedig, ami éppen nem ritkaság, kisebb-nagyobb komplikáció következik, ennek az elintézése a szerényebb anyagi helyzetben lévő családokat szinte elviselhetetlenül megterheli kiadás tekintetében. Ezt külföldön már régen átlátták és ott még a leggazdagabb családok nőtagjai is szanatoriumba vonulnak, ha egy-egy új élet világrajöveteléről van szó.

Megnéztük ennek a szanatóriumnak a lakószobáit és orvosi berendezéseit és — túlzás

A dr. Pajor szanatórium: Szentkirályi-utcai újon épült rész.

A dr. Pajor szanatórium: Vas- és Szentkirályi-utcai épületeinek bosszlátképe

A dr. Pajor szanatórium: Vas-utcai épület belső homlokzata kerti részlettel, nap- és légfürdőkkel

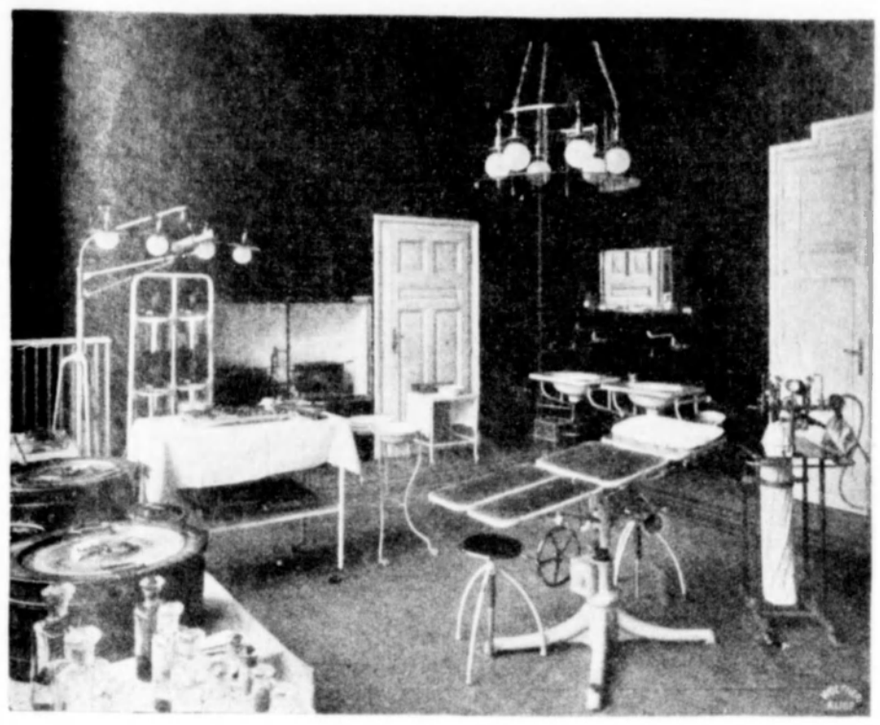

A dr. Pajor szanatórium: A műtő terem részletképe vörös fayence falburkolattal.

nélkül mondhatjuk — káprázó szemmel és megillődött lélekkel hagytuk el az épületet. Aki ezt a szanatóriumot oly ideális szépnek és tökéletesnek elképzelte, az nem arra gondolt, hogy minél nagyobb hasznára legyen önmagának, hanem ellenkezően azoknak a hasznát, örömét, nyugalmát, egészségét kereste, akik életük valságos korszakában ennek a szanatóriumnak a gondjára bízzák magukat.

Csodás ügyességgel oldották meg e szanatórium tervezésekor azt a kérdést, hogy miképen lehet az úri, előkelő ízlést összeegyeztetni a legmodernebb egészségügyi követelésekkel. Vannak kisebb és nagyobb, egyszerűbb és pazarabb szobák, a legtöbb erkéllyel, de valamennyi sok világossággal, napsugárral s a szemnek kedves, lelket üdítő kerti kilátással.

A szanatórium arra rendezkedett be, hogy mindenkit falai közé fogadjon: a fejedelmi család tagját épp úgy, mint azt, akit anyagi helyzete a legszerényebb középosztály keretébe kényszeritett. A szanatóriumban vannak ötvös lakosztályok gyönyörű fürdőszobával, amelyek a nagyúri palota kényelmét nyujtják. Vannak azután szerényebb szobák és közös termek, amelyekben olyan árért kap ellátást, ápolást és orvosi kezelést a beteg, amennyit az egyszerűbb penziókban az ellatásért szokás fizetni.

Az osztályra való felvétel bármikor történhetik, minden bejelentés nélkül. Vidékiek tetszés szerint jelentkezhetnek a szanatóriumban meresett díjszabás mellett, vagy penzióban, szállodában várhatják meg a kellő időpontot. A szanatóriumi ápolás rendszerint 12—14 napra terjed. Szerényebb igények mellett az összköltség 300—400 korona.

Ennek az osztálynak orvostudományi nézőpontból oly tökéletes a berendezése, hogy annál nagyobbszerűbbet egyáltalában nem, hozzá foghatót is csak igen keveset ismerni. Az ezzel kapcsolatos nőgyógyászati osztálynak van 2 műtőterme, 2 Röntgen-terme és minden olyan felszerelése — a rádium-mezethoriumot, diatherumát, forrólégberendezést is beleértve — ami az orvosi tudomány mai végtelen haladottsága mellett egyáltalában elképzelhető.

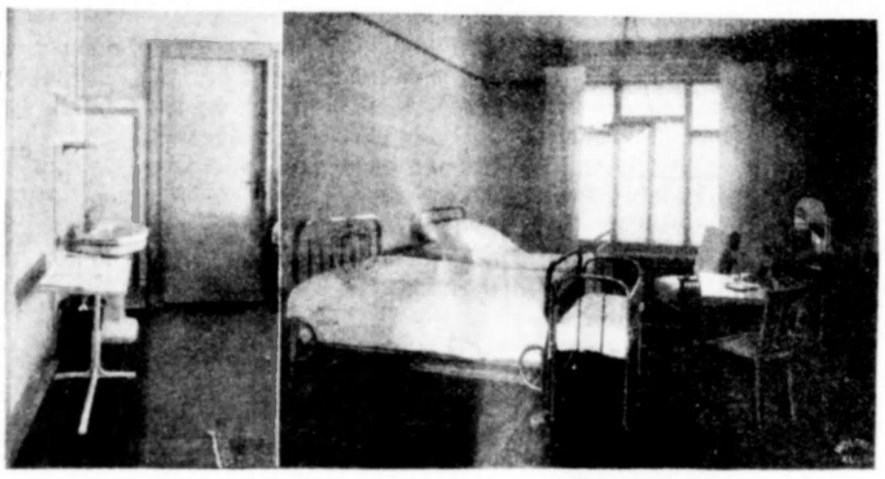

A dr. Pajor szanatórium szülészeti osztálya: Kétágyas fürdőszoba a beteg és kísérője részére, valamint csecsemőágy.

Ugyancsak az új palota földszintjén és első emeletén több nagyterjedelmű, pompásan szellőztetett, világos teremben nyert elhelyezést a szanatórium egyik új osztálya: ***a mediko mechanikai***, más szóval ***a gyógyító gymnaszitikai*** rész és ezzel kapcsolatban az *orthopédia* vagyis *testegyenesítésre* szolgáló termek és műhelyek. E cikk keretében lehetetlen méltó módon ismertetni az orvosi eszközöknek és a gépek s főkép a Zander értelmében vett mechanikus gyógyító eszközöknek azt a páratlan gazdagságát, amit dr. Pajor szanatoriumának ebben az osztályában találunk. Nincsen az egyes testrészeknek olyan rendellenessége vagy balesetből, betegségből származó elváltozása, amely, ha orvosi gépekkel gyógyítható, itt megfelelő tökéletes kezelésben részesithető ne volna. Ezt fölötte jól tudják Budapesten, mert amikor megszemléltük a szanatoriumnak ezt a páratlanul érdekes és értékes részét, jóformán minden egyes gép mellett ott találtunk valakit, aki az elmés gyógyhatásában tökéletes szerkezetű gép segitségével testének vagy egészségének valamely fogyatékosságát iparkodott gyógyitani. Szinte gyönyörködteto és kedves látványul szolgált a gyógyitógymnasztikai osztálynak az a terme, ahol kisebb-nagyobb gyermekek, leányok és fiuk vegyesen, kellő szakértői felügyelet alatt, svédtornában foglalkoztattak, hogy testük s tartásuk tökeletességét és harmoniájat e célra megkonstruált gyakorlatokkal és megfelelő eszközökkel fokozzák vagy helyreállitsák.

Mindazzal, amit cikkünk keretében elmondottunk, halaványkepet sem nyujthattuk annak, amit órákon át tartott sétánk alkalmával a szanatoriumban láttunk. Meggyőződésünkké vált, hogy ámbár magánintézetről van szó, mégis nemzeti kulturánk és haladásunk gyarapodott egy alig megbecsülhető kincsesel: az emberek legszentebb kultuszának szánt ezen egészség templomával.

Pallos Árpád dr.

A dr. Pajor szanatórium testegyenesztési (Ortopädia) osztálya: Első emeleti nagyterem.

A dr. Pajor szanatorium szülészeti osztálya: A lakosztályhoz tartozó fürdőszoba.

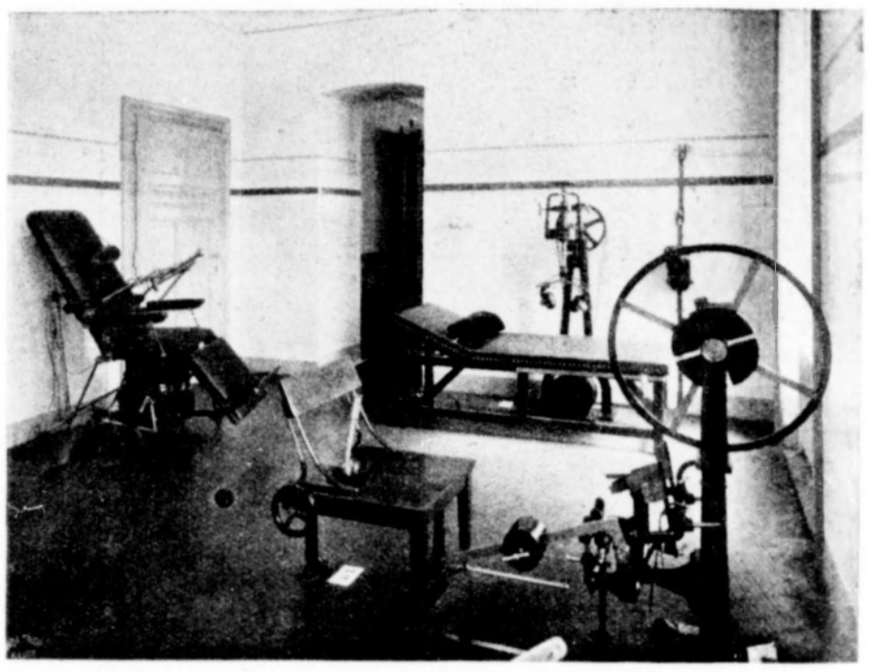

A dr. Pajor szanatórium gépgyógyászati osztalyának kis terme: 1. Boghean asztma-szék. 2. Hasüri szervek vibralasara és massagera szolgalo gyógygep. 3. Az also végtagokat erösito gyógygep.

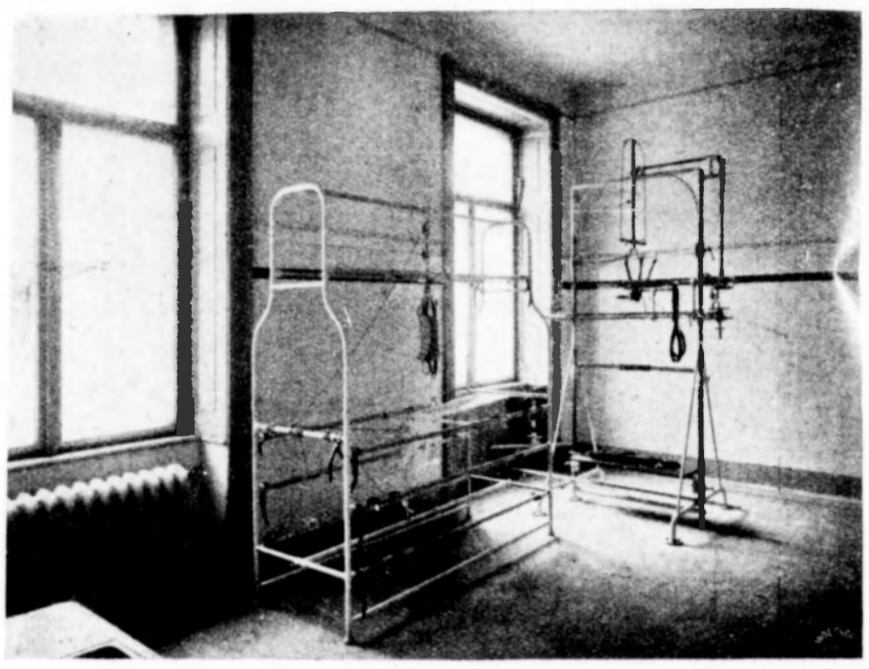

A dr. Pajor szanatórium testegyenészeti (ortopádia) osztalya: A gerincoszlop elgörbülése gyógykezeléséhez szolgaló gipsz mintazógepek.

Magyarország pincegazdasága.

A budapesti borászati kiállítás alkalmából.

A magyar nemzeti vagyonnak jelentékeny része fekszik Magyarország pincéiben.

Odakerül elsősorban az ország szőlőterületének termése. Ez a terület most mintegy 360.000 hektár; 100.000 hektárral több, mint pl. 1900-ban, de még mindig 70—80.000 hektárral kevesebb, mint a phylloxera előtti időkben. Az évi termés, mely a múlt század 80-as éveiben 6 és 7 millió hektoliter közt váltakozott, a phylloxera pusztitásai folytán a múlt század utolsó tizedében nem sokkal volt több egymillió hektoliternél, de most 5 és 6 millió közt váltakozik, sőt 1908-ban elérte a 8 millió hektolitert. Ennek az évi termésnek az értéke 1885-ben 125 millió korona volt; a phylloxera egyre csökkentette, úgy, hogy 1892-ben csak 45 millió koronát tett ki. De a kormány és a gazdaközönség óriási áldozatai és erőfeszítései egyre fokozták a termésnek nemcsak a mennyiségét, de az átlagos értéket is, úgy, hogy az ország 1911-iki bortermése nem kevesebb, mint 216 millió korona értéket képviselt, amire — legalább 1885 óta — nem volt példa.

Pincékben kezelik az ország sörtermelését, mely az 1910—1911. évben 2,700.000 hektoliter volt, egymilliónál több, mint az 1905—1906. évben.

Igen nagy érdekek fűződnek a szesztermeléshez. Az országban nem kevesebb, mint 62.000 szeszfőzde van, amelynek évi termelése 1911-ben 115,633.336 hektoliterfok volt. Igaz, hogy ezeknek nagy része saját szükségletüknek fedezésére készíti a szeszt, de van az országban 693 gazdasági és 32 ipari szeszgyár, melyek a piac számára dolgoznak.

A sör- és szeszipar boldogulásához fűződik sok ezer gazda érdeke, mert ezek a gazdák a sörgyáraknál értékesítik az általuk termelt sörárpát és komlót, a szesziparban pedig a burgonya-, tengeri- és répatermesüket, továbbá a törkölyt-, borseprő- és gyümölcstermésük tetemes részét. És az ország közgazdasági érdekeinek az felelne meg leginkább, ha az országban termelt sörárpát és komlót, a szesznek való burgonyát, tengerit, répát, törkölyt, borseprőt és gyümölcsöt nem exportálnók nyers állapotban, hanem hazai ipartelepeken dolgoznók fel szeszre.

A pincékben kezelt nemzeti javakat és gyártmányokat az államnak legkiadósabb adóalanyai közé is számíthatjuk. Az 1914—15-iki pénzügyi évre a pénzügyminiszter 238 millió korona bevételt vár ezekből a javakból; 163·72 milliót a szesz után, 46 millió koronát a sör után, 24 millió koronát a boritaladóból, 5 milliót az italmérési illetékek után. A pincékben kezelt javak után szedik jövedelmeik jelentékeny részét a városok is, a magyar kultura és gazdasági erőnek ezen erős pillérei.

A pincékben fekszik továbbá a sör, a szeszesital és a bor, amit külföldről szereztünk be, évenkint 23—28 millió korona értékben.

A pincékben kezelt javainkért nagy összegeket kapunk évenkint a külföldtől is; így pl. 1912-ben sörért közel egymillió koronát, égetett szeszes folyadékokért 12·5 millió koronát, ásványvizekért 5·4 millió koronát. Borkivitelünk értéke az utóbbi években rohamosan emelkedett; 1908-ban 24·66 millió korona értéket képviselt, 1909-ben 30·[illegible] millió millió, 1910-ben 34·7 millió, 1911-ben 48·9 millió és 1912-ben 60 millió korona értéket.

De a nemzeti vagyonnak ez a jelentékeny része csak úgy képes a termelők által befektetett tőkét tisztességesen, sőt busásan kamatoztatni, ha ezeket a javakat a modern pincegazdaság legújabb vívmányainak felhasználásával okszerűen kezeljük.

Eltekintve a modern szőlőgazdaságban használt gépektől, eszközöktől és módszerektől, a pincegazdaságban ma már száz, meg száz segédeszközt használnak, melyek arra valók, hogy a pincékben kezelt javak minőségét megjavitsuk, kezelésüket gazdaságossá tegyük, értékesítésüket megkönnyítsük, jövedelmezőbbé fejlesszük.

Apáink, akik a phylloxera előtti időkben 6—7 millió hl. bort termeltek évenként, nagyot bámulnának, ha látnák, hogy fiaik mennyi leleményes és költséges gépet és eszközt használnak, hogy a felújitott szőlőkben a régieknél értékesebb faiszőlőt érleljenek és az ebből préselt bort a piacra hozzák.

Ujrendszerű ekéket és kalapálógépeket, permetező és kénegező anyagokat, kézi és hydraulikus üzemű szőlősajtolókat, ojtógépeket, szőlőollókat, szőlőzúzókat, erjesztőkészülékeket használunk.

A kádármesterség ma már igen komplikált tudomány lett, mert okszerűbben szerkeszti a különféle folyadékoknak való puttonokat, hordókat és kádakat. Sok válfajat használjuk a borcsapoknak, sörcsapoknak, szűrőcsapoknak, sörszelepeknek, erjesztőkészülékeknek, hordógőzölőknek stb. Használunk a pincékben cement-, fa-, vas- és bádoghordókat, kádakat és edényeket. A legleleményesebb készülékeket használjuk a must-, bor és sörvizsgáláshoz, a szeszvizsgálathoz, a bor cukortartalmának megállapításához. Emellett gondoskodunk a pincék szellőztetéséről és — ha kell — azok fűtéséről.

A motoros vagy villamosüzemű szivattyúk segélyével hordókba fejtett bor kezeléséhez használunk borsavtalanitó, borderitő és borszíntelenítő anyagot, vizahólyagot, gelatinet, stb., stb. és szintén villanyerővel hajtott szűrőkészülékeket és pasteurizáló készülékeket. A nehéz hordókat különleges gépekkel emeljük a pincékből a fuvarozó kocsikba és a vaggonokba.

Ha az értékes folyadékokat palackokba fejtjük, gépekkel végezzük a palackok áztatását, mosását, öblitését, töltését, dugaszolását, kupakolását, a címkék felragasztását és a palackok oltalmára gépekkel font szalmatokokat használunk.

A palackokat, melyeknek ennyi gonddal kezelt tartalmát immár folyékony aranynak mondhatjuk, most már fűrészporral, fagyapottal, csomagolóvattával és vászonnal borítva, ladákba helyezzük el, hogy sérülés nélkül tehessenek meg bármilyen utat a rázós vasuti kocsikban, vagy a viharoktól korbácsolt óceánjárón és kibirják a tropikus égöv iszonyú hőségét is.

És amit a borról mondtunk, az jó részben szól a sörre, pezsgőre és a szeszes italokra.

Mindezeket a gépeket, eszközöket és módszereket ismernie kell annak, aki azt akarja, hogy az általa termelt vagy gyártott savak megfeleljenek a fogyasztók mai kényes igényeinek, megbirják a versenyt a legújabb vívmányok alapján kezelt nyugati pincegazdaságok áruival, a rájuk fordított tőkét és munkát tisztességesen jutalmazzák.

Nagy érdekek fűződnek tehát ahhoz, hogy a magyar pincegazdaságok tulajdonosai és vezetői megismerjék a modern pincegazdaságok segédeszközeit. Országos kiállításainkon erre volt is alkalmunk, de ma már tudjuk, hogy az ilyen nagy kiállitások komoly szakszerű tanulmányokra nem igen alkalmasak, mert az effféle sokadalmakon a látogatókat teljesen elkábitja a bemutatott termékek és „remekek" rengeteg sokasága és az úgynevezett attrakciók versengése.

Komoly szaktanulmányokra az érdekelteknek csak szakkiállitásokon van alkalmuk, melyek minden vásári zaj mellőzésével csakis bizonyos

SAVOY-SZÁLLODA Budapest, VIII., József-körut 16.
Rendes Szidor tulajdonos személyes vezetése alatt.
Modern szálloda ujonnan berendezve, légfütés, hideg és meleg viz minden szobában, lift éjjel-nappal. — Havi szobaárak 80 koronáért. Egyágyas szobák 3 koronától. Kétágyas szobák 5 koronától fütés világitás és kiszolgálással.
A szobák feltétlen tiszták. Hosszabb tartózkodásnál engedmény.
Ujonnan bevezetett PENSIO-rendszer, napi ellátás 4 koronáért. Napi háromszori étkezés.

szakmák legújabb vívmányainak a megismertetése céljából rendeztetnek.

Ilyen szállításokat Magyarországon már gyakrabban rendeztek, még pedig legtöbbször szép és reális sikerrel.

Különösnek látszik, hogy pincegazdasági kiállítást, mely különösen hazánkban oly kiválóan szükséges, még nem rendeztek nálunk. Ennek oka abban található, hogy ilyen kiállításnak a rendezése nálunk Magyarországon sok akadályba ütközik és érdekelt iparosainkkal nehéz megértetni az ilyen kiállítás a fontosságát.

Nem hallgathatjuk el, hogy a mostani kiállításunk jelentőségét elsősorban a szakbeli külföldi iparosok méltányolták. Alig, hogy egy-két napilap útján kiszivárgott a hír, hogy ezen sorok írója egy nagyobbszabású pincegazdasági eszméjét pendítette meg, az illetékes német körök már is érdeklődtek a terv iránt és jelentkeztek résztvevőkül.

A német szakkörök ezen érdeklődését nemcsak az okozta, hogy Németországban jól ismerik a magyarországi pincegazdaságok jelentőségét, hanem a német szakkörök helyesen megértették, hogy egy ilyen kiállításnak, ha Budapesten rendeztetik, sok látogatója lesz a Keletről is. A Balkán-államok a múlt évben megkétszerezték a területüket és lakosságukat. Szerbia, Görögország és Bulgária birtokba vették a régi európai Törökországot és most arra készülnek, hogy a megszerzett új területeken, melyeknek lakossága nagyon elmaradt a kulturában, modernizálják a mezőgazdasági termelést és ezzel kapcsolatosan az ipari termelést. Minden reményüket meghaladó fényes sikereik hatványozták a Balkán-népek tettvágyát és akik az utóbbi időben a Balkán-félszigeten megfordultak, lépten-nyomon arról győződtek meg, hogy az ottani lakosság nagy ambícióval új érát akar kezdeni gazdasági életükben és elsősorban a mezőgazdasági termelést és a mezőgazdasággal kapcsolatos iparágakat akarják fejleszteni, tehát azokat az ipari ágakat, melyek jórészben a modern pincegazdaság okszerű módszereinek a segélyével fokozzák a jövedelmezőségüket.

Előre volt látható, hogy a keleti országok gazdasági életének intéző és aktív tényezői készségesen fogják megragadni az alkalmat arra, hogy a mezőgazdasági termelés és az ezzel kapcsolatos, tehát legkönnyebben fejleszthető ipar több igen fontos ágának modern segédeszközeit megismerhessék és — be is szerezzék, hogy tehát egy nagyszabású boraszati és pincegazdasági kiállítást, kivált ha a Kelet közelében rendeztetik, a keleti vevők és fogyasztók tömegesen fogják megtekinteni.

Ez teszi érthetővé, hogy kiállításunkra a szakmabeli jelentékeny kiállítók oly nagy számban jelentkeztek.

Itt szívesen ragadom meg az alkalmat, hogy ezért az eredményért külön köszönetet mondjak az Országos Kiállítási Központnak, melynek hathatós ajánlata megszerezte nekünk a külföldi központok készséges pártfogását; köszönetet mondjak a külföldi itt székelő konzulátusoknak, a cs. és kir. konzuli hivataloknak, a minisztéri szaktudósítóknak, a m. kir. Kereskedelmi Múzeumnak és az összes érdekképviseleteknek, melyek csakhamar felismerték ezen kiállítás jelentőségét és köszönetet mondjak a sajtónak kiállításunk propagálásáért.

A fölvetett eszme visszhangot keltett a Kereskedelmi Csarnokban, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarában, az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben, a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesületében és a legtöbb szakegyesületnél.

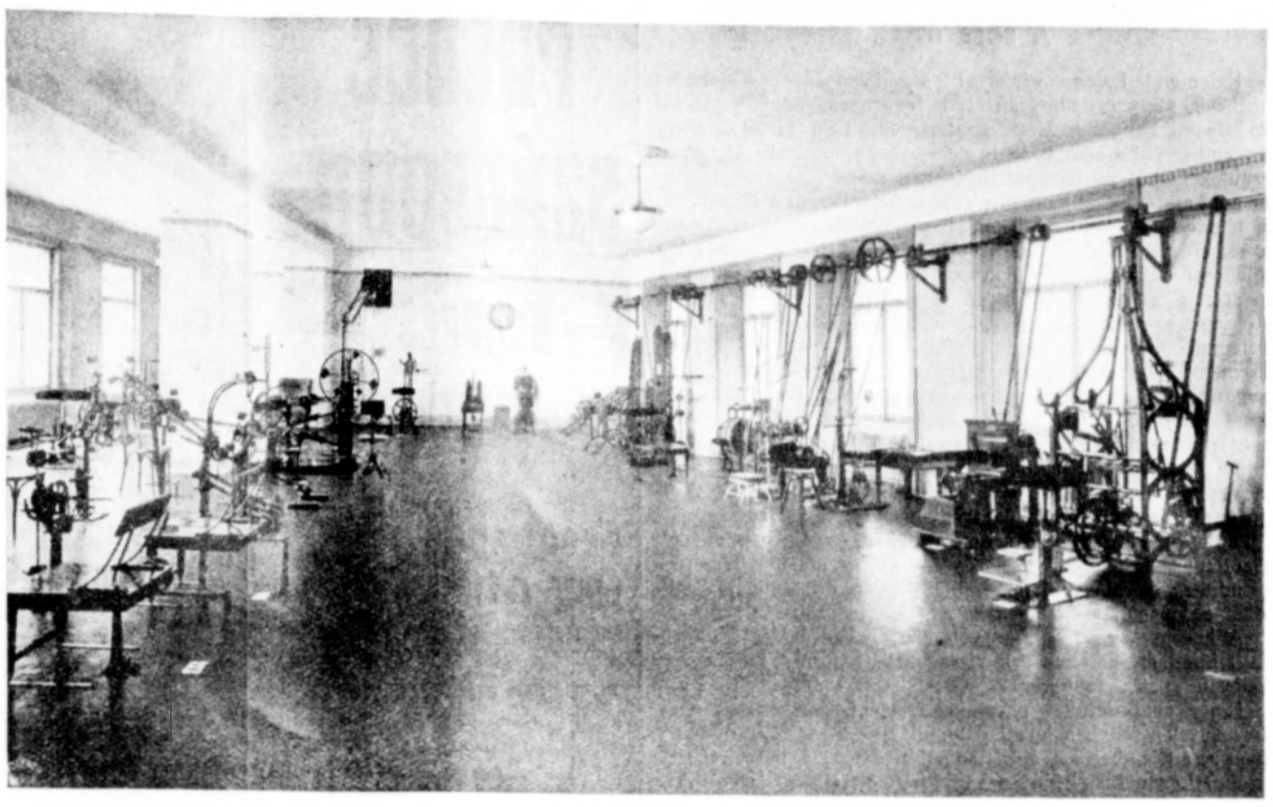

A dr. Pajor szanatorium: Gépgyógyászati (Zanda-féle) osztály földszinti nagyterme.

Igen hathatósan karolták fel a vállalkozást a kereskedelemügyi és a földmivelésügyi miniszter urak, valamint a székesfőváros tanácsa, kiknek e helyen is hálásan mondok köszönetet.

De a siker legbiztosabb zálogát akkor nyertük meg, mikor József főherceg ő cs. és kir. Fensége kegyeskedett a kiállítás védnökségét elvállalni.

Ezen hatalmas tényezők támogatása lényegesen megkönnyítette nehéz munkánkat, mely különösen azért volt nehéz, mert a lefolyt két esztendőnek szinte példátlanul valságos viszonyai nagyon megzsibbasztottak minden vállalkozási kedvet.

A folyó év kedvező jelenségekkel kezdődött. Szemlátomást javultak a pénzviszonyok, a politikai láthatáron a felhők oszladozni kezdtek. A régi bizalom ugyan még nem állott helyre, de éledezik. Kereskedőink megértették immár, hogy az általunk tervezett kiállításon bemutatandó gyártmányok közt fognak találni sok olyant, melyeknek forgalombahozatala sikerekkel kecsegtet, mert a termelők nem fognak elzárkózhatni azoknak célszerűsége és hasznossága elől.

És iparosaink is megértették, hogy a modern pincegazdaság sok olyan különleges gépet, készüléket és árucikket nem nélkülözhet, melyeket most a külföldről szerzünk be, holott magunk is gyárthatnók, mert hisz a termelők tízezreinek nyújtanak módot arra, hogy termékeik mennyiséget fokozzák, azok minőséget javítsák és ezzel jövedelmüket szaporítsák.

A kiállításunkon szereplő termékek tanulságos kiállítási tárlatot abban a biztos reményben mutatjuk be tehát a nagyszámban érdekelt mezőgazdasági, kereskedelmi és ipari szakmák képviselőinek, hogy kiállításunk behatóan tanulmányozása mindnyájunknak alkalmat fog nyújtani a modern pincegazdaság technika egy-egy értékes vívmányának megismerése által a saját termelésünknek vagy üzleti forgalmunknak okszerű javítására és fejlesztésére.

Reméljük, sőt bizton merjük állítani, hogy az 1914-iki budapesti nemzetközi borászati és pincegazdászati kiállítás hasznára fog valni nemcsak az összes kiállítóknak és a kiállítás összes látogatóinak, hanem Magyarországnak és a szomszédországok általános közgazdasági érdekeinek is.

ZWACK ÁKOS
a borászati és pincegazdasági gépek és eszközök kiállításának ügyvezető igazgatója.

A Társaság. A minap került ki a sajtó alól a Dobay István dr. szerkesztésében megjelenő „A Társaság" című havi folyóirat hatodik száma. A szebbnél-szebb aktuális képekkel és fotografiákkal telt revü gazdag tartalmából Szendéne, Darday Olgának Te . . . . című érdekes tárcáját, Bing Ede Jánosnak az étori diákéletről szóló pompás ismertető cikkét, a budapesti lóversenynapok vonzó leírását és Dobay István dr.nak a régi magyar társaságról írt tárcáját emeljük ki. Az illusztrációk közül különösen érdekesek a Vojnich Oszkár vadásztrofeáról készült képek. „A Társaság" ez alkalommal mint a Park Club, Úri Club és Golf Club hivatalos lapja jelent meg.

A Magyar Élet- és Járadék-Biztosító Intézet mint szövetkezet május hó 30-án tartotta rendes évi közgyűlését gróf Erdődy Tamás elnöklete alatt az intézet Andrássy-úti székházában. A mérleg és az igazgatósági jelentés adataiból kiemeljük, hogy a rossz gazdasági viszonyok daczára, a tagletszám 16,957-re emelkedett, a biztosított tőke 44,527,146 koronára gyarapodott, amihez mint a nyugdíjbiztosítások jelentékeny állománya csatlakozik. A részjegyek szelvényeinek 5%-okkal való beváltása után a fennmaradó tiszta nyereség 70%-át a biztosított tagok nyereményosztalékalapjához csatolják. Az 1904-ben belépett tagok másod-, az 1909-ben belépettek első izben részesülnek a nyeremény felosztásában. A tartalékok a alapszabályszerű dotacióján kívül az intézet igen nagymérvű leírásokat is eszközölt. A közgyűlés hozzájárult az igazgatóság előterjesztéséhez, a felmentvényt megadta és elismerését fejezte ki a vezetőségének nehéz időkben tanúsított óvatos és eredményes működéséért. Mindazon igazgatósági, felügyelőbizottsági és választmányi tagokat, kiknek megbízatása lejárt, újból megválasztották.

NYÁRI TERASZ A
RITZBEN
MEGNYILT MÁJUSBAN.
Naponta délután és este
ZENEHANGVERSENY.

Laptudósítókat és megfelelő képviselőket keres az egész országban
„A MAGYAR FÖLD"
könyvkiadóvállalat
Budapest. VII., Harsfa-utca 33. sz.
Jó kereset hirlapszakmában járatosoknak.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára R.-T.
Budapest, VII. ker., Rákóczi-út 76. szám.
ALAPTŐKE: 2.000,000 TELEFON 153-44.
Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére. Előlegek értékpapírokra. Családi házak és telepek létesítése. Kölcsönök lakberlettiltás ellenében. Külföldi pénznemek vétele és eladása. Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása. Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskékre. 1. Oly takarékbetét k ulán, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknél, 4½% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett bemondási időt ki nem köti, 5½% (őt és fél) kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) — Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire. — Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Szenzációs találmány! Szenzációs találmány!
Az emberi kéz mint sérvkötő!
Kérjen ingyen prospektust! Zárt borítékban portómentesen küldi:
POLLITZER SÉRVAMBULATORIUM
speciális orvosi rendelőintézet
BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÚT 12. SZÁM.

A sors útjai.

Kelemen Lajos várfalvai segédjegyző, passzionátus méhész, nagy orommel sietett a fővárosba, hogy a júniusi méhészeti kongresszuson résztvegyen. Úgy tartotta, hogy az ember soha sem tudhat eleget, hogy valamit az ilyen gyülekezetből ne hasznosíthasson a maga részére.

Még a kongresszuson megismerkedett Tárnoky Gizellával, a kenderessi állami népiskola bajos tanitonőjével, ki ugyancsak elöszeretettel foglalkozott a méhészettel. A tanitonő s fővárosi rokonai társaságában igen kellemesen teltek a napok s a vártalvai jegyző egy szép napon arra ébredt, hogy szive megtelt a legszebb emberi érzelemmel, a szerelemmel, a valóban bajos tanitonő iránt. Tárnoky Gizella is megvallotta, hogy nem idegenkedik a rendkivül intelligens segédjegyzőtől s igy minden kellék meg lett volna egy boldog családi élet megalapozásához. Csak épen az hiányzott boldogságukhoz, hogy Vártalva jó pár száz kilométernyire fekudt Kenderestől s a két egymásért dobogó szivnek semmi kitartása sem volt arra, hogy valami kedvező jó sors közelebb hozza őket egymáshoz.

Az utolsó két nap, a szomorú lehangoltság napja volt. Szótlanul barangoltak be a főváros széles utcáit s remegve gondoltak a válás pillanatára, mely talán örökre elválasztja őket egymástól.

A kongresszusnak vége volt s a szabadságidő is letelett. Mindkét szerelmesnek vissza kellett térnie kötelességteljesitésének szinterére.

Hogy együttletüket percekkel is meghosszabbitsák, gyalogszerrel sétáltak a keleti pályaudvarhoz. A véletlen sors, avagy az emberben élő finomabb érzék, a Baross-tér 2. számú házanál, egy fényes bankház előtt állitotta meg őket. Sziklai Géza és Társa bankháza volt ez. A hatalmas tükorablakok mögött különféle külföldi pénzek között sorsjegyek garmadája volt felhalmozva s rajtuk a kecsegtető ajánlat: főnyeremény 300,000 korona. Húzás e hó 25-én.

Véluk volt a tanitonő rokona is, Takács Ferenc Baross-téri porcellánkereskedő, ki messze földön ismeretes kitünő, de amellett feltünő olcsóságú porcellán s egyéb háztartásban nélkülözhetetlen áruiról.

Megilletődve tekintett az elszomorodott szerelmes párra, majd hirtelen, mint akit valami jó ötlet szállott meg, igy szólt hozzájuk:

— Tudjátok mit, gyertek be ide az én Sziklai barátomhoz, veszek nektek egy ilyen sorsjegyet. Ha a sors úgy akarja, hogy ti egymásé legyetek, oldja meg ő a gordiusi csomót. A másik percben már bent is voltak a bankházban.

A sorsjegyet megvette s át is adta a kipirult tanitonőnek. Minek szaporitsuk a szót. A június 25-iki húzáson ez a sorsjegy nyerte meg a főnyereményt. Kelemen Lajos és Tárnoky Gizella eskuvőjét pedig már e hónapra tűzte ki az anyakönyvvezető.

A modern hygiena ma már ott tart, hogy felnevelendő csecsemőnek testi erőséget már az anyatejével is igyekszik megvedeni. Évek óta működik e téren kiváló sikerrel a fővárosi dajkavizsgáló intézet, dr. Neumann gyakorló orvos vezetése alatt, mely a szükségeit, kivánt dajkákat nemcsak elhelyezi a gyermekek melle, de azokat Wassermann dr. rendszere szerint el is zöldeg megvizsgálja, vajjon táplálásra alkalmas s a gyermek egészséget nem veszélyezteti. Ugyanez intézet helyezi el a dajkák gyermekeit is, ezáltal az angyalcsinálók machinációinak állja útját. E kiváló intézmény bővebb ismertetését a legközelebbi számban hozzuk.

PALACE SZÁLLODA

BUDAPEST

VIII., Rákóci-út 43.

ELSŐRANGÚ SZÁLLODA A FŐ- ÉS SZÉKVÁROS KÖZPONTJÁBAN.

A legmodernebb berendezéssel, hideg és meleg víz minden szobában. — Fényes hall. — Lakosztályok, fürdoszobával. — 150 szoba, 5 koronától kezdodoleg. — Elsorendu éttermek és kávéház, esténkint magas szinvonalú hangverseny. :: ::

PALACE SZÁLLODA.

TRENK ÉTTEREM

Budapest. VI., Nagymező-utca 11.

Ízes és ételkülönlegességek. — Állandóan meleg konyha. — A fővárosi irók, művészek, artisták és bohémek tanyája. — A vidéki közönség randevu-helye. — Elsőrendű ital és figyelmes kiszolgalás.

TRENK vendéglős a levesKiraly

AZ ORVOSI DAJKAVIZSGÁLÓ-INTÉZET

most dr. NEUMANN M. vezetése mellett

VI., Szív-utca 69. sz. alatt van,

ahol dajkák állandóan orvosilag vizsgáltatnak és orvosi felügyelet alatt tartatnak. Az intézet minden dajkán az eredeti WASSERMANN-féle módszer szerint a vizsgálatot megejti. Orvosi tanácsok könyve fiatal anyák részére ingyen és bérmentve küldetik.

Első Cs. Kir. Szab. Dunagőzhajózási Társaság.

Igazgatóság: WIEN. Forgalmi igazgatóság: BUDAPEST.

49 személyszállitó. 92 teherszállitó és vontató gőzös.
861 uszály. 470.095 tonna hordképességgel.

NAPONKÉNTI GYORSHAJÓJÁRATOK **LINZ—WIEN** KÖZÖTT LUXUSGŐZÖSÖKKEL.

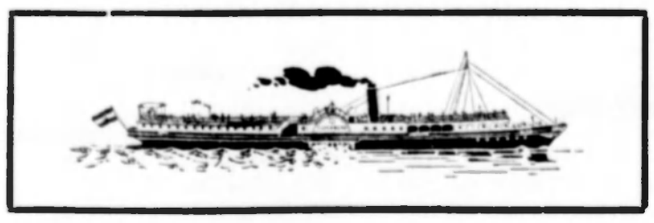

Rendes személyhajójáratok. Szalongőzösökkel (külön fülkék, villamosvilágitás, kitünő konyha) Passau—Linz—Wien—Pozsony—Budapest—Mohács—Zemun—Belgrád között **naponként.** Belgrád—Orsova—(Vaskapu)—Lonipalánka (vasuti csatlakozás Mezdra—Sofia-felé) Somovit (vasuti csatlakozás Sofia—Philippopel-felé) Giurgervo (vasuti csatlakozás Bukarest-felé) Rustzuk (vasuti csatlakozás Várna-felé) Czernavoda (vasuti csatlakozás Konstanza-felé) Braila—Galaz között (hajócsatlakozás a Levanteba) **négyszer** hetenként és Galaz—Sulina (Feketetenger) között hetenként **háromszor.** Összeállitható körutazási menetjegyfüzetek a fenti hajóvonalnak igénybevételére az összes menetjegykiadó helyeken kaphatók. A Budapestről **hétfőn, kedden, csütörtökön** és **szombaton** induló póstahajók **közvetlenül** Galazig mennek, úgy, hogy ezen hajóknál nem szükséges Zemunban az átszállás.

Teherforgalom az egész Duna és annak mellékfolyói mentén a megállapitottt árúmenetrend szerint. :: Teherszállitmányok átvétele és előnyös teherszállitási ajánlatok tekintetében az igazgatóság nyujt felvilágositást.

A személyhajózási szolgálatra vonatkozó mindennemű felvilágositásokkal a „Dunakalauz" cimű kimerítő utazási kézikönyv szolgál, amely az érdeklődőknek a postaköltség beküldése ellenében díjtalanul megküldetik. Menetrendekkel és egyéb felvilágositásokkal az igazgatóság postafordultával szolgál.